

SafeSec ApS
www.safesec.dk
+45 3360 44100
Dato: 29.05.2023

Børne- og Undervisningsministeriet

Tilmelding og bekymringsmelding til samråd B18 - 2022-23 (2. samling) - Samrådspørgsmål 01.06.2023 kl. 08.00 i værelse 2.133

Tak, for muligheden for deltagelse i samrådet, som vi med stor interesse - men tilsvarende bekymring - følger efter vores bistand til ministeriets opdatering af 2020-vejledningen om skolernes sikkerhed og kriseberedskab.

Herunder kort om afsenderen samt en uddybning af bekymringen omkring den manglende implementering og forståelse af både UVM's og politiets (PET's) vejledninger om emnet. Jeg repræsenterer en virksomhed og et fællesskab, der står på to ben:

1. Samfundsengagement – Vi er stort set alle pensionerede politifolk og "bedstefædre", som vederlagsfrit bistår med at dele ud af +40 års erfaring i form af foredrag, møder mv. Det kalder vi for Sharing Safety. Vi deler hellere end gerne viden med ministerier, politi og andre relevante myndigheder samt landets uddannelsesinstitutioner – ganske vederlagsfrit.
2. Kommercielt – Vi er også en virksomhed, som kan fakturere skolerne - om end til rimelige "pensionistpriser" - når vi bistår med det praktiske arbejde i form af at risikovurdere bygninger, udarbejde lokale beredskabs- og barrikaderingsplaner, undervise medarbejdere om deres ansvar, når de skal sikre sig selv og deres elever under et eventuelt angreb mv.

Et bekymrende stort antal skoler har de facto forkerte beredskabsplaner, som i praksis ØGER risikoen på skoler ved væbnede angreb/skoleskyderi
Når man fra politisk hold vurderer, hvorvidt karrikaturtegninger i forbindelse med undervisning om Muhammed-krisen skal indgå i undervisningen på de danske folkeskoler, må den reelle risiko forbundet hermed for medarbejdere og elever løses først.

Hvis ikke vil man i værste fald ende op med en tilsvarende erfaring som den norske regerings uafhængige 22. juli-kommissions rapport (Gjørvi-kommissionen), der beskriver de ender og ressourcer, som skulle mødes, men som desværre ikke gjorde det den dag, hvor behovet var allerstørst; Nemlig, da Breivik angreb Norge og henrettede et stort antal unge på Utøya.

Vi erfarer, at såvel UVM's vejledning, Sikkerhed og kriseberedskab – råd og vejledning til skoler og uddannelsesinstitutioner samt relevante vejledninger fra politiet (PET), ikke bliver fulgt på de enkelte skoler. Det skal dog understreges, at de ansvarlige i kommuner og landets uddannelsesinstitutioner forstår behovet, og de vil det gerne - men de får det ikke til at ske i praksis. Vejledningerne bliver altså ikke forstået.

Foranledningen til vores deltagelse i samrådet

Vi påpegede fejl og mangler til Børne- og Undervisningsministeriets 2016-udgave af vejledningen, Sikkerhed og kriseberedskab – råd og vejledning til skoler og uddannelsesinstitutioner. Altså de planer, som i samrådet omtales som "skolesikkerhedsberedskabsplaner". Vores anbefalinger bestod i høj grad af at korrigere beredskabsfaglige fejl og svagheder i 2016-vejledningen, som på det tidspunkt – paradoksalt nok – ØGEDE risikoen for medarbejdere og elever ved eventuelle terrorlignende hændelser frem for at MINDSKE dem. Disse anbefalinger blev i væsentligt omfang indarbejdet i 2020-vejledningen efter høring hos KL, politiet samt PET.

Vi otte rådgivere leverede vores råd og indspil til rettelser af vejledningen efter undersøgelse og grundig gennemgang af et stort antal skoler i København og på Vestegnen. I den forbindelse tilbød vi os som kompetent og "ekstern" høringspart, hvilket desværre ikke blev imødekommet. Dette, da man ønskede at indskrænke den faglige høring til det formelle politi samt KL. En fair nok beslutning, vi er trods alt ikke i politiet længere, men man bør dog, i vores optik, overveje at benytte eksterne ressourcer ved næstkommende revidering, da UVM's vejledning fortsat mangler væsentlige, faglige elementer samt en mere enkel struktur - for læserens skyld, som i dette tilfælde er lærere og skoleledere. Politiets (PET's) vejledninger kan med fordel benyttes som standard for faglighed og form.

Vedhæftet er beskrivelse af SafeSecs udviklingsprojekt 2019-2021, hvor dialog og praktisk samarbejde med relevante interessenter beskrives:

- Politiet (faglig sparring)
- Undervisningsministeriet (forklaring vedr. de forkerte råd i 2016-vejledningen samt forslag til nye og beredskabsfagligt forankrede råd)
- Dansk Center for Undervisningsmiljø (bistået med faglig forståelse og fri brug af Praktisk Guide til danske uddannelsesinstitutioners ledere, AMR samt andre, som arbejder med skolers beredskabsplaner, herunder skolebestyrelsesmedlemmer)
- Et større antal deltagende kommuner (folkeskoler) og øvrige uddannelsesinstitutioner har stillet skoler, ledere og medarbejdere til disposition for praktisk test af anerkendt metodik for etablering af skolers beredskabsplaner. Det var nødvendigt at finde rette dokumentationsniveau for målgruppen (lærere, undervisere og pædagoger) samt ledelsesmæssig dokumentation på, at myndighedskravene var opfyldt. Den rette, afdæmpede og balancerede undervisningsform af alle medarbejdere skulle findes for at sikre forståelse og tryghed ift. den enkeltes ansvar og opgaver i en ekstrem og kaotisk situation, hvor børn og elever skal instrueres – specielt i tiden frem til, at politiet ankommer og overtager kriseledelsen.

Vores bekymring

Der tegner sig, som nævnt, et billede af en potentiel gentagelse af erfaringerne fra Utøya-angrebet i Norge, hvor "22-Juli kommisjonen" rapporterede om de gode intentioner og ressourcer som ikke nåede hinanden. Mange gode tanker blev ikke realiseret, og vi risikerer at stå i samme situation, hvis en dansk skole angribes.

På baggrund af SafeSecs erfaringer går vores indspil til samrådet især på, at selve eksekveringen - nemlig at få den opdaterede vejledning fra UVM og dertilhørende vejledninger fra politiet (PET) samt tankerne bag helt ud på landets lærerværelser - ikke fungerer. Dette er den reelle udfordring for de medarbejdere og elever, som evt. rammes af et skoleskyderi eller et terrorlignende angreb - samt den tilsvarende udfordring for de lokalt ansvarlige.

Vi estimerer, på baggrund af snart fire års dialog med stort set alle kommuner og skoler i Danmark, at langt de fleste IKKE har forstået, ej heller implementeret, UVM's vejledning, Sikkerhed og kriseberedskab – råd og vejledning til skoler og uddannelsesinstitutioner, altså de planer, som i samrådet omtales som "skolesikkerhedsberedskabsplaner".

Hverken vores bidrag til 2020-vejledningen eller UVM's senest reviderede version fra november 2021, som er knyttet til den øgede risiko ved undervisning i kontroversielle emner, er implementeret i skolerne. Der er altså et stort spænd mellem tanker og reel handling, som først afdækkes, når et angreb er udført.

Alt for mange kommuner og uddannelsesinstitutioner instruerer fortsat ALLE elever i at gå ind i nærmeste lokale og barrikadere sig - som oftest bag glas eller gips! Dette var en af de fejl, som vi fik rettet i 2020-vejledningen, nemlig at lærere skal instruere elever til at blive på en skole, hvor en gerningsmand går rundt for at tage livet af flest mulige, når langt de fleste elever faktisk kan forlade stedet, længe før en gerningsmand kommer frem til netop det sted, hvor eleven opholder sig. Dette strider ikke bare imod anerkendte anbefalinger, men også sund fornuft.

Alle, der havde børn i indkøbscenteret FIELDS, og som ringede hjem og fortalte, at der vidst nok blev skudt, fik samme, intuitive råd hjemmefra: "Se at komme væk!"

Dagens instrukser ØGER faktisk risikoeksponeringen for børn og elever – i stedet for det modsatte. Udfordringen er kendt fra udlandet, hvor pårørende til "tabte liv" med rette stiller spørgsmålstejn ved de ansvarliges medvirkning til, at liv gik tabt. Dét er der også en reel risiko for her.

Dette, og flere andre beredskabsfaglige fejl/svagheder, så som brug af koder til at beskrive og varsle om et angreb, fx "Vi har en PLOV-hændelse" (og hvem forstår dét, når der skydes og de kognitive evner virkelig er sat under pres?) må ændres nu, før skaden er sket. Manglende risikovurderinger samt udpegning af lokale barrikaderingsmuligheder som alle dem, der ikke kan flygte skal benytte - f.eks. daginstitutioner og specialskoler, som enten fysisk IKKE KAN eller kognitivt IKKE FORSTÅR at flygte - må opdateres.

Arbejdet er enkelt og har afsæet i kendt, beredskabsfagligt (politifagligt) stof, som vi må få ud at virke blandt de cirka 1,5 million elever og ansatte, som hver dag fylder de danske klasseværelser.

Der er et kritisk og stort GAP mellem dagens beredskabsplaner i de danske kommuner og uddannelsesinstitutioner og så UVM's og politiets vejledninger. Dette mener vi i SafeSec er kritisk at få løst.

At få anbefalingerne ud at virke på skoler og uddannelsesinstitutioner er - lidt forenklet - den største udfordring pt. Skal vi lykkes med dét, må anbefalingerne formidles på en måde, så lærere og pædagoger forstår dem. Dét kaldes for "risikoforståelse" og er helt centralt i i sikkerheds- og beredskabsarbejde. For det er det menneskelige bidrag, som primært redder børn og elevers liv, når en skole angribes. Og det er samtidig et bidrag, der opnås nærmest gratis, når alle forstår den risiko, man i hverdagen skal forebygge og eventuelt håndtere, HVIS det værste skulle ske. Det skaber øget robusthed - og dermed også øget tryghed - hos hver enkelt lærer og er dermed et reelt risikoreducerende bidrag i hverdagen.

Vi har af samme årsag, og i samarbejde med Dansk Center for Undervisningsmiljø (som formidler) udarbejdet en Praktisk Guide til skoleledere, ansatte, AMR, bestyrelsesmedlemmer og andre, som skal arbejde med lokale beredskabsplaner. Det er en "oversættelse" af UVM's vejledning med forklaringer til de forskellige anbefalinger, så ALLE forstår baggrunden med praktiske eksempler på en arbejdsproces og slutresultat på hver enkelt skole.

Vedhæftet er Praktisk Guide, som vi har udarbejdet vederlagsfrit og leveret til fri brug for uddannelsesinstitutioner. Guiden ligger frit tilgængelig hos DCUM.

Erfaringer fra udlandet viser også en økonomisk motivation til at få løst disse udfordringer, FØR et angreb sker. Risikøkonomi viser som oftest, at det er betydeligt billigere, og mindre smertefuldt, at forebygge og sikre robusthed, hvis det værste tænkelige skulle ske. Det er dermed lønsomt på alle parametre at få anbefalingerne ud at virke.

Samfundsengagementet er der fortsat

SafeSecs rådgivere anbefaler, og bistår gerne, af menneskelige, men også af økonomiske årsager, at sørge for, at dette emne håndteres og udmøntes i alle danske klasseværelser. Dét vil mindske både menneskelige og samfundsøkonomiske omkostninger - betydeligt.

Alt, hvad vi "gamle bedstefædre" kan dele af viden og erfaringer til myndigheder, uddannelsessektoren og andre relevante interessenter, bidrager vi gerne med. Det er faktisk en fornøjelse at kunne bruge vores mere end hundrede års erfaringer inden for dette lidt specielle fagfelt til noget så meningsfyldt som at sikre børn, elever, studerende og ansattes liv.

De bedste hilsner - og på vegne af "bedstefædrene" i SafeSec,

Kim Frederiksen
Tlf. 3360 4100 / Mob. 6098 7040
Mail: kfr@safesec.dk

Vedhæftede relevante dokumenter:

1. Udviklingsprojekt 2019-2021 - beskrivelse af processen frem til revideret vejledning fra UVM i 2020.
2. Praktisk Guide til skole- og institutionsledere, rektorer, arbejdsmiljørepræsentanter, bestyrelsesmedlemmer og andre, som skal udarbejde eller stå ansvarlig for skolers beredskabsplaner.